บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัยและวิธีรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการเลือกของเล่นของเด็กชายอายุ 5 ปี ที่พ่อมีบทบาททางเพศต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างของพ่อและลูกชายอายุ 5 ปี จำนวน 108 คู่ ที่พ่อมีบทบาททางเพศต่างกัน คือ พ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชาย พ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิง และพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงทั้งคู่ กลุ่มตัวอย่างของลูกชายจากโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลนครปฐม โรงเรียนอนุบาลสุธีธร โรงเรียนอนุบาลไผทวิทยา และโรงเรียนเทศบาล 3

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มโรงเรียนแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) โดยให้ได้กลุ่มตัวอย่างของพ่อและลูกชาย 108 คู่ ที่พ่อมีบทบาททางเพศต่างกัน ดังนี้

ลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชาย	ลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิง	ลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็หญิงสูงทั้งคู่	รวม
36	36	36	108

N = 108

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงนั้น ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ ดังนี้

1. เป็นโรงเรียนสหศึกษา
2. กลุ่มตัวอย่างต้องอยู่กับพ่อแม่ทั้งคู่ โดยพ่อแม่จะช่วยกันอบรมเลี้ยงดูบุตร
3. ระดับสถานะทางเศรษฐกิจในครอบครัวและโรงเรียนอยู่ในระดับเดียวกัน
4. กลุ่มตัวอย่างเป็นลูกคนเดียวของครอบครัว
5. เป็นครอบครัวเดี่ยว
6. กลุ่มตัวอย่างพ่อกับลูกชายมีปฏิสัมพันธ์กันในทางบวก โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกชายในการวัดการมีปฏิสัมพันธ์กัน

เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกโรงเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมปานกลาง พิจารณาจากค่าเล่าเรียนของนักเรียน และจากการสอบถามผู้บริหารของโรงเรียน

โรงเรียนทั้ง 4 โรงนี้ คือ โรงเรียนอนุบาลนครปฐม โรงเรียนอนุบาลไผทวิทยา โรงเรียนอนุบาลสุธีธร และโรงเรียนเทศบาล 3 เป็นโรงเรียนรัฐบาลและตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ค่าใช้จ่ายของนักเรียน/คน/ภาค ประมาณ 4,000 บาท ส่วนระดับสถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบิดาส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระดับรายได้ 10,000 - 15,000 บาท และระดับการศึกษาอยู่ในช่วง มัธยมศึกษาปีที่ 3 - ระดับปริญญาตรี

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

วิธีการที่ใช้สุ่มกลุ่มตัวอย่าง คือ วิธีการสุ่มโรงเรียนแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) โดยใช้เกณฑ์ในการเลือกโรงเรียนตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลนครปฐม โรงเรียนอนุบาลไผทวิทยา โรงเรียนอนุบาลสุธีธร และโรงเรียนเทศบาล 3 และการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกตามที่ได้กล่าวมาแล้วโดยกลุ่มตัวอย่างของพ่อและลูกชายอายุ 5 ปี ซึ่งวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้ คือ

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากโรงเรียนอนุบาลนครปฐม โรงเรียนอนุบาลไผทวิทยา โรงเรียนอนุบาลสุธีธร และโรงเรียนเทศบาล 3 ในการใช้ทะเบียนประวัติของโรงเรียนทั้ง 4 โรง ปีการศึกษา 2542 ภาคปลาย สำรวจข้อมูลจากทะเบียนประวัตินักเรียนเพื่อคัดลอกรายชื่อนักเรียนเพศชายที่อยู่ในกลุ่มอายุดังที่ได้กล่าวมาแล้ว
2. ในแต่ละโรงเรียนผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ตรงตามเกณฑ์ที่กล่าวไว้แล้ว คือ เป็นลูกคนเดียวของครอบครัวที่เป็นเพศชาย และเป็นครอบครัวเดี่ยว ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการ

I19906763

คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตรงตามเกณฑ์ออก โดยพิจารณาจากการสอบถามพ่อหรือแม่ของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างลูกชายตามเกณฑ์แล้ว ผู้วิจัยจึงนำกลุ่มตัวอย่างของพ่อมาจำแนกตามลักษณะบทบาททางเพศในแต่ละกลุ่มที่กล่าวมาแล้วโดยให้พ่อเป็นผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาททางเพศของ ฉันทจิต จริยจรูญโรจน์ (2541)

3. เมื่อผู้วิจัยทำการจำแนกบทบาททางเพศของบิดาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับฉลากให้ได้กลุ่มตัวอย่างของพ่อและลูกชายกลุ่มละ 36 คู่ ดังนี้ กลุ่มลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชาย จำนวน 36 คู่ กลุ่มลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิง จำนวน 36 คู่ และกลุ่มลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงทั้งคู่ จำนวน 36 คู่ ซึ่งรวมกลุ่มตัวอย่างของพ่อกับลูกชายทั้งหมด 108 คู่

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักเรียนชั้นอนุบาล 2 (อายุ 5 ปี) ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนแบบสหศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ซึ่งจำแนกตามโรงเรียน เพศ และลูกคนเดียว

โรงเรียน	นักเรียนชั้นอนุบาล 2 เพศชายทั้งหมด	นักเรียนชั้นอนุบาล 2 เพศชายที่เป็นลูกคนเดียวทั้งหมด
อนุบาลนครปฐม	96	45
อนุบาลไผทวิทยา	98	41
อนุบาลสุธีธร	90	34
เทศบาล 3	36	12
รวม	320	132

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของพ่อและลูกชาย ซึ่งจำแนกตามโรงเรียน และบทบาททางเพศของพ่อที่ต่างกัน

โรงเรียน	ลูกชายคนเดียว	ลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชาย	ลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิง	ลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงทั้งคู่	ลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่
อนุบาลนครปฐม	45	15	19	9	2
อนุบาลไผทวิทยา	41	11	8	18	4
อนุบาลสุธีธร	34	7	15	11	1
เทศบาล 3	12	3	6	1	2
รวม	132	36	48	39	9

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชาย จำนวน 36 คู่ ลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิง จำนวน 48 คู่ ลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงทั้งคู่ จำนวน 39 คู่ และลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ จำนวน 9 คู่ แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกันใน 3 แบบแรกเท่านั้น คือ ลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชาย ลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิง และลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงทั้งคู่ สาเหตุที่ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ เนื่องจากผลการวิจัยสรุปว่า พ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่มักจะไม่มีปฏิสัมพันธ์กับบุตร (Tauber, 1979)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. มาตรวัดบทบาททางเพศในงานวิจัยของ ฉันทจิต จริยจรูญโรจน์ (2541) ซึ่งได้พัฒนามาตรวัดจากงานวิจัยของ กรรณิกา เฉลิมกุล (2535) ที่สร้างตามแนวทางของ Bem (Bem Sex Role Inventory)
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกโดยการสัมภาษณ์
3. แบบทดสอบการเลือกของเล่น ซึ่งเป็นภาพวาดของเล่น สีขาวดำ ขนาด 4″ x 6″

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. มาตรวัดบทบาททางเพศ

มาตรวัดบทบาททางเพศที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นมาตรวัดที่สร้างขึ้นโดย ฉันทจิต จริยจรูญโรจน์ (2541) ซึ่งได้พัฒนามาตรวัดจากงานวิจัยของ กรรณิกา เฉลิมกุล (2535) มีจำนวนทั้งหมด 36 ข้อกระทง แบ่งเป็นข้อกระทงของมาตรวัดความเป็นชาย (masculine items) จำนวน 12 ข้อ ข้อกระทงของมาตรวัดความเป็นหญิง (feminine items) จำนวน 12 ข้อ และข้อกระทงของมาตรวัดความเป็นกลาง (neutral items) จำนวน 12 ข้อ ลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 7 ช่วงมาตร จากน้อยที่สุดถึงมากที่สุดโดยแต่ละช่วงมีความหมาย ดังนี้

1 = น้อยที่สุด หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นไม่ตรงหรือแทบจะไม่ตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบเลย

2 = น้อย หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นไม่ตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบเป็นส่วนมาก

3 = ค่อนข้างน้อย หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นไม่ตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบเป็นบางครั้ง แต่ไม่บ่อยนัก

4 = ปานกลาง หมายถึง เป็นจริงครึ่งหนึ่ง ไม่เป็นจริงครึ่งหนึ่ง คือ เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบปานกลาง

5 = ค่อนข้างมาก หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบบ่อยครั้ง

6 = มาก หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบเป็นส่วนมาก

7 = มากที่สุด หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบอยู่เสมอ หรือแทบจะทุกครั้ง

การหาคุณภาพของมาตรวัดบทบาททางเพศของ ฉันทจิต จริยจรูญโรจน์ (2541) นั้น ฉันทจิต ได้ใช้การหาคุณภาพของมาตรวัดบทบาททางเพศของ กรรณิกา เฉลิมกุล (2535) ซึ่งมีดังนี้

1. ฉันทจิต จริยจรูญโรจน์ ได้นำแบบสอบถามของกรรณิกา เฉลิมกุล (2535) ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สร้างจากคำคุณศัพท์ทั้ง 97 ลักษณะของ นิตย์กุล อรรถนุพรรณ (2529) มาปรับปรุงตามแนวทางของ Bem (1974) โดย กรรณิกา เฉลิมกุล นำมาให้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนิสิตปริญญาโทจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พนักงานบริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด ข้าราชการกระทรวงพาณิชย์ และพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ จำนวนทั้งหมด 212 คน กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 22-40 ปี ให้ประเมินลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชาย และประเมินลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิงชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียว จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่า t โดยแยกวิเคราะห์ตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาลักษณะต่าง ๆ ในแบบสอบถามว่าเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชายและลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิงแตกต่างกันหรือไม่ จากนั้นนำมาคัดข้อกระทงที่กลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิงรับรู้ตรงกันว่าเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชาย ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิง และลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชายและหญิงไม่แตกต่างกัน เพื่อนำมาใช้เป็นข้อกระทงในมาตรวัดความเป็นชาย มาตรวัดความเป็นหญิง และมาตรวัดความเป็นกลางในมาตรวัดบทบาททางเพศ

2. วิเคราะห์การจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม ซึ่งผลการทดสอบพบว่า

เมื่อพิจารณาลักษณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิงรับรู้ตรงกันว่าเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชายและลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 .01 และ .001 ตามลำดับ และจากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะได้ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชายจำนวน 12 ลักษณะ และลักษณะที่พึงปราถนาสำหรับหญิงจำนวน 12 ลักษณะ ซึ่งมีดังนี้

ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชาย ได้แก่ พึ่งพาตนเอง เข้มแข็ง ควบคุมสติได้ในยามคับขัน มีอารมณ์หนักแน่นมั่นคง เป็นผู้นำ ไม่ท้อแท้ง่าย กล้าหาญ กล้าพูดกล้าแสดงออก ชอบเกี่ยวกับกีฬา ชอบการแข่งขัน เปิดเผย และกล้าได้ กล้าเสีย กล้าเสี่ยง

ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิง ได้แก่ ยิ้มง่าย เมตตากรุณา อ่อนโยน น่ารัก ร่าเริง นุ่มนวล พูดจาไพเราะอ่อนหวาน ละเอียดอ่อน มีเสน่ห์ เรียบร้อย ชอบปลอบใจผู้อื่น และช่างปรนนิบัติ

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิงได้พิจารณาลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชาย และลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิงไม่แตกต่างกัน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อกระทงในมาตรวัดความเป็นกลางของมาตรวัดบทบาททางเพศจำนวน 12 ลักษณะ ซึ่งแบ่งเป็นลักษณะทางบวกและลักษณะทางลบอย่างละ 6 ข้อ ดังนี้

ลักษณะทางบวก ได้แก่

1. มีอารมณ์ขัน
2. ชอบช่วยเหลือผู้อื่น
3. ขยันหมั่นเพียร
4. รู้จักกาละเทศะ
5. เข้าใจผู้อื่น
6. เอาใจใส่ความเป็นอยู่ของผู้อื่น

ลักษณะทางลบ ได้แก่

1. ก้าวร้าว
2. ตัดสินใจง่าย
3. เชื่อเรื่องราวของขลัง
4. รู้จักฉวยโอกาส
5. ประกาศหรืออวดในความสามารถของตน
6. เคร่งศาสนา

กรรณิกา เฉลิมกุล (2535) ได้นำมาตรวัดบทบาททางเพศที่สร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วยมาตรวัดความเป็นชาย 12 ข้อ มาตรวัดความเป็นหญิง 12 ข้อ และมาตรวัดความเป็นกลาง 12 ข้อ รวมเป็น 36 ข้อ จัดทำเป็นมาตรวัดบทบาททางเพศ โดยการสุ่มรายข้อเข้าในมาตรวัด ดังนี้

ข้อกระทงที่วัดลักษณะความเป็นชาย ได้แก่ข้อ 1 4 7 10 13 16 19 22 25 28 31 และ 34

ข้อกระทงที่วัดลักษณะความเป็นหญิง ได้แก่ข้อ 2 5 8 11 14 17 20 23 26 29 32

ข้อกระทงที่วัดลักษณะความเป็นกลาง ที่มีความหมายทางบวก ได้แก่ ข้อ 3 9 15 21 27 33 และข้อที่มีความหมายทางลบ ได้แก่ข้อ 6 12 18 24 30 และ 36

3. การทดสอบการจำแนกประเภทของแบบวัดบทบาททางเพศที่สร้างขึ้น

เมื่อนำข้อกระทงของมาตรวัดความเป็นชาย จำนวน 12 ข้อ ข้อกระทงมาตรวัดความเป็นหญิง จำนวน 12 ข้อและข้อกระทงมาตรวัดความเป็นกลาง จำนวน 12 ข้อ มาสร้างแบบสอบถามวัดบทบาททางเพศ โดยการสุ่มรายข้อเข้าในแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบโดยการนำค่าเฉลี่ยของแต่ละมาตรมาวิเคราะห์ ผลพบว่า เมื่อให้กลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิงประเมินผู้ชายด้วยมาตรวัดความเป็นชาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายประเมินผู้ชายด้วยมาตรวัดความเป็นชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเมื่อให้กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงประเมินด้วยมาตรวัดเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เช่นเดียวกับเมื่อให้กลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิงประเมินผู้หญิงด้วยมาตรวัดความเป็นหญิง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงประเมินผู้หญิงด้วยมาตรวัดความเป็นหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า เมื่อให้กลุ่มตัวอย่างเพศชายประเมินด้วยมาตรวัดเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งจะเห็นได้ว่าข้อกระทงในมาตรวัดความเป็นชาย และหญิงนั้นมีความเหมาะสมในการจำแนกลักษณะทางเพศได้อย่างชัดเจน ส่วนมาตรวัดความเป็นกลางนั้นไม่พบความแตกต่าง

4. การวิเคราะห์ความเที่ยง (reliability) ของมาตรวัดบทบาททางเพศที่สร้างขึ้นนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (internal consistency coefficient) แบบหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α) ของแต่ละมาตร ซึ่งงานวิจัยของ กรรณิกา เฉลิมกุล (2535) ได้หาค่าความเที่ยงของมาตรวัดความเป็นชาย และมาตรวัดความเป็นหญิง จำนวนมาตรละ 12 ข้อ จากกลุ่มทดสอบเครื่องมือ และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจริง มีค่าเท่ากับ 0.83 และ 0.94 มาตรวัดความเป็นหญิงมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.86 และ 0.85 ตามลำดับ

จากขั้นตอนในการสร้างมาตรวัดบทบาททางเพศของ กรรณิกา เฉลิมกุล (2535) ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ฉันทจิต จริยจรูญโรจน์ (2541) ได้นำมาตรวัดบทบาททางเพศของกรรณิกา เฉลิมกุล มาพัฒนาใหม่โดยนำมาหาค่าความเที่ยงอีกครั้ง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ ฉันทจิต จริยจรูญโรจน์ นำมาทดสอบเครื่องมือเป็นเพศชายและเพศหญิงที่สมรสมาแล้ว 7-20 ปี จำนวน 40 คน เป็นเพศชาย 20 คน และเพศหญิง 20 คน ให้ทำมาตรวัดบทบาททางเพศ จำนวน 36 ข้อ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α) ของแต่ละมาตร ได้ค่าความเที่ยงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ค่าความเที่ยงของมาตรวัดความเป็นชายและมาตรวัดความเป็นหญิง (ฉันทจิต จริยจรูญโรจน์, 2541)

มาตรวัด	จำนวนข้อ	α^a	α^b
ความเป็นชาย	12	0.88	0.87
ความเป็นหญิง	12	0.84	0.92

a = ข้อมูลจากกลุ่มทดสอบเครื่องมือ (N = 40)

b = ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจริง (N = 600)

วิธีการคิดคะแนนและการแปลผล

การคิดคะแนนและแปลผลนั้น กรรณิกา เฉลิมกุล (2535, อ้างถึงใน ฉันทจิต จริยจรูญโรจน์, 2541) ได้อาศัยหลักแนวคิดที่ว่า ลักษณะความเป็นชาย และลักษณะความเป็นหญิงเป็นลักษณะที่เป็นอิสระจากกัน โดยใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มจากมัธยฐาน (median split technique) การคิดคะแนนโดยนำคะแนนของผู้ตอบแต่ละคนในลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงแล้วเรียงคะแนนทั้งหมดที่ได้จากคะแนนสูงถึงคนที่ได้คะแนนต่ำ จากนั้นใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มโดยหาค่ามัธยฐาน ซึ่งจะแบ่งผู้ตอบออกเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆ กัน ดังนั้นผู้ที่มีคะแนนความเป็นชายสูงกว่าค่ามัธยฐาน หมายถึง ผู้ที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชาย ในทำนองเดียวกันผู้ที่มีคะแนนความเป็นหญิงสูงกว่าค่ามัธยฐาน ดังนั้นคะแนนความเป็นชายต่ำกว่ามาตรฐาน หมายถึง ผู้ที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิง ส่วนผู้ที่มีคะแนนทั้งลักษณะความเป็นหญิงสูง และลักษณะความเป็นชายสูงกว่าค่ามัธยฐาน แสดงว่า มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงทั้งคู่ และผู้ที่มีคะแนนทั้ง 2 ลักษณะต่ำกว่าค่ามัธยฐาน หมายถึงผู้ที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ ดังแสดงในแผนภูมิ ดังนี้

		ลักษณะความเป็นชาย	
		สูงกว่าค่ามัธยฐาน	ต่ำกว่าค่ามัธยฐาน
ลักษณะความเป็นหญิง	สูงกว่าค่ามัธยฐาน	กลุ่มที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงทั้งคู่ (androgyny)	กลุ่มที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิง (feminine)
	ต่ำกว่าค่ามัธยฐาน	กลุ่มที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชาย (masculine)	กลุ่มที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชาย และความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ (undifferentiated)

แผนภูมิที่ 5 การแสดงการแปลคะแนนบทบาททางเพศโดยอาศัยเทคนิคการแบ่งกลุ่มจากค่ามัธยฐาน (median sptit technique) อ้างถึงใน กรรณิกา เฉลิมกุล, 2535)

ส่วนลักษณะความเป็นกลางนั้นจะไม่นำมาคิดคะแนนเฉลี่ย แต่มีลักษณะความเป็นกลางไว้เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความเชื่อถือได้มากขึ้น

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้มาตรวัดบทบาททางเพศจากงานวิจัยของ ฉันทจิต จริยจรูญโรจน์ (2541) ซึ่งหาคุณภาพของมาตรวัดบทบาททางเพศและค่าความเที่ยงเรียบร้อยแล้วมาใช้ในการวัดบทบาททางเพศของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษานำร่องว่าจริง ๆ แล้วสามีไทยในสังคมไทยมีลักษณะบทบาททางเพศตามที่ผู้วิจัยต้องการหรือไม่ โดยสุ่มตัวอย่างจากสามีไทยอายุ 30-50 ปีที่มีชีวิตสมรสกับคู่สมรสนาน 7-20 ปี และมีลูกชายอายุระหว่าง 5 ปี จำนวน 30 คน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม เพื่อสุ่มตัวอย่างศึกษาดูว่า สามีในสังคมไทยมีบทบาททางเพศแบบความเป็นชาย บทบาททางเพศแบบเป็นหญิง และบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงทั้งคู่หรือไม่

ตารางที่ 4 ค่ามัธยฐานของคะแนนบทบาททางเพศที่แสดงลักษณะความเป็นชาย และลักษณะความเป็นหญิง (ฉันทจิต จริยจรูญโรจน์, 2541)

ค่าสถิติ	สามี	
	Masculine	Feminine
มัธยฐาน	59	44

จากตารางที่ 4 จะแปลผลได้ดังนี้

1. พ่อที่มีคะแนนความเป็นชายมากกว่า 59 และมีคะแนนความเป็นหญิงมากกว่า 44 แสดงว่า มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงทั้งคู่

2. พ่อที่มีคะแนนความเป็นชายมากกว่า 59 และมีคะแนนความเป็นหญิงน้อยกว่า 44 แสดงว่า มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชาย

3. พ่อที่มีคะแนนความเป็นชายน้อยกว่า 59 และมีคะแนนความเป็นหญิงมากกว่า 44 แสดงว่า มีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิง

4. พ่อที่มีคะแนนความเป็นชายน้อยกว่า 59 และมีคะแนนความเป็นหญิงน้อยกว่า 44 แสดงว่า มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่ามัธยฐานของคะแนนบทบาททางเพศที่แสดงลักษณะความเป็นชายและความเป็นหญิงของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสามีในสังคมไทย มีค่าเท่ากับ 59 และ 44 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนสามีไทยที่มีบทบาททางเพศแตกต่างกันจากค่ามัธยฐานของคะแนน

Masculine	Feminine	Androgyny	Undifferentiated
7	6	9	8

N = 30

จากตารางที่ 5 พบว่า เมื่อนำคะแนนบทบาททางเพศที่แสดงลักษณะความเป็นชายและความเป็นหญิงของแต่ละคนมาเทียบกับค่ามัธยฐานในตารางที่ 4 ทำให้จำแนกพ่อในสังคมไทยที่มีบทบาททางเพศต่างกันดังนี้ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานำร่อง 30 คน พบว่า พ่อในสังคมไทยมีบทบาททางเพศแบบความเป็นชาย (masculine) 7 คน บทบาททางเพศแบบความเป็นหญิง (feminine) 6 คน บทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงทั้งคู่ (androgyny) 9 คน และบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ (undifferentiated) 8 คน

จากการศึกษานำร่องทำให้ผู้วิจัย พบว่า การกระจายของบทบาททางเพศของพ่อในสังคมไทยมีลักษณะบทบาททางเพศตามที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา คือ บทบาททางเพศแบบความเป็นชาย บทบาททางเพศแบบความเป็นหญิง และบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงทั้งคู่ เพื่อนำลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศตามที่กล่าวมาข้างต้นนำมาเข้าเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูก โดยการสัมภาษณ์

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกจำนวน 10 ข้อ (ในภาคผนวก ง.)ในการสัมภาษณ์เด็กโดยการสร้างสถานการณ์ 10 สถานการณ์ ในการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างพ่อกับลูกชายเพื่อให้เด็กพิจารณาแล้วสอบถามเด็กโดยให้เด็กตอบว่า พ่อ หรือแม่

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและเครื่องมือที่สร้างขึ้นมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษา ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำข้อคำถามทั้งหมดไปหาค่าความตรงของเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (ในภาคผนวก ก.) จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ตลอดจนข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง โดยผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ใน 3 ท่าน ยอมรับข้อคำถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จึงสามารถนำเอามาใช้ได้ จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยเปลี่ยนข้อคำถามจากให้เด็กตอบว่า พ่อ หรือแม่ มาแก้ไขปรับปรุงเป็นข้อคำถามที่ให้เด็กตอบว่า ใช่ หรือไม่ใช่

3. แบบสอบถามการวัดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกชายมีทั้งหมด 10 ข้อ ซึ่งคะแนนเต็ม 10 คะแนน ข้อละ 1 คะแนน ถ้าเด็กตอบว่า ใช่ ให้คะแนน 1 คะแนน ถ้าเด็กตอบว่า

ไม่ใช่ ให้คะแนน 0 คะแนน การวัดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกชายในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะดูในแง่ของการมีปฏิสัมพันธ์กันในทางบวก โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ตั้งแต่ 80 % หรือคิดจากคะแนน 8 ใน 10 ของคะแนนคำตอบ จึงถือว่าพ่อกับลูกชายมีปฏิสัมพันธ์กันในทางบวก

4. นำเครื่องมือในข้อ 3 ไปทดลองใช้ โดยทำการศึกษานำร่อง (pilot study) กับเด็กนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 5 และโรงเรียนอนุบาลจิตรมณี ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมปานกลางเช่นเดียวกับโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการทดลองกับนักเรียนชายที่มีอายุ 5 ปี เป็นลูกคนเดียวของครอบครัว และเป็นครอบครัวเดี่ยว จำนวน 45 คน เพื่อจะตรวจสอบว่าเด็กเข้าใจภาษาที่ผู้วิจัยถามหรือไม่ ข้อคำถามเหล่านี้เหมาะสมกับเด็กหรือไม่ และเพื่อเป็นการรวบรวมคำตอบที่จะนำมาใช้ในการให้คะแนน วิธีการคือ ถามคำถามเด็กและให้เด็กตอบคำถามเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือและดำเนินงานวิจัยให้เหมาะสมยิ่งขึ้นโดยผู้วิจัยใช้เวลาในการสัมภาษณ์เด็กอยู่ในช่วงระหว่าง 15-20 นาที ต่อคน

5. ผู้วิจัยหาค่าความเที่ยง (reliability) โดยทำการทดสอบซ้ำ (test-retest method) หลังจากการทดสอบครั้งแรกเป็นเวลา 5 วัน หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการทดสอบซ้ำอีกครั้ง เพื่อที่ผู้วิจัยจะได้หาค่าสัมประสิทธิ์ของความคงที่ (coefficient of stability) โดยทำการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ระหว่างคะแนนทดสอบครั้งที่ 1 กับคะแนนทดสอบครั้งที่ 2

ค่าที่ได้จากการคำนวณค่าความเที่ยงแบบทดสอบซ้ำ (test-retest reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงของการวัดเท่ากับ 0.97

3. แบบทดสอบการเลือกของเล่น

แบบทดสอบการเลือกของเล่น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เป็น ภาพวาดของเล่นสีขาวดำที่มีขนาดรูปภาพ 4″×6″ และแบ่งภาพวาดของเล่นออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.1 ภาพวาดของเล่นที่แสดงความเป็นชาย (masculine sex-type toys) จำนวน 20 ภาพ

3.2 ภาพวาดของเล่นที่แสดงความเป็นหญิง (feminine sex-type toys) จำนวน 20 ภาพ

ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (random sampling) ในการสัมภาษณ์พ่อและแม่เกี่ยวกับของเล่นที่เด็กเลือกเล่นในเด็กชายและเด็กหญิง และสัมภาษณ์เด็กชายอายุ 5 ปี เป็นจำนวน 5 คน เกี่ยวกับของเล่นที่เด็กชอบเล่น นอกจากนี้ผู้วิจัยทำการสังเกตเด็กในขณะเลือกซื้อของเล่นตามร้านขายของเล่น เช่น ร้านขายของเล่นที่บิ๊กซี ร้าน Toy world ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

และแผนกของเล่นที่ห้างเซ็นทรัล ปิ่นเกล้า ซึ่งผู้วิจัยใช้เวลาในการสังเกต 3 วัน วันละ 1-3 ชั่วโมง สรุปของเล่นที่เด็กเลือกเล่นได้ดังนี้

ของเล่นที่แสดงความเป็นชาย (masculine sex-type toys) ได้แก่ ฟุตบอล หุ่นยนต์-เทอร์โบเรนเจอร์ รถถัง หน้ากาก รถไฟ เครื่องบิน มีดดาบ รถมอเตอร์ไซด์ หนังสติ๊ก ปืนสั้น รถบรรทุก รถตำรวจ รถยนต์ ตุ๊กตาทหาร รถดับเพลิง รถตุ๊กตุ๊ก จานบิน ว่าว รถตักดิน (รถแม็คโคร) และเรือใบ

ของเล่นที่แสดงความเป็นหญิง (feminine sex-type toys) ได้แก่ ตุ๊กตาช้าง โทรศัพท์ ชุดเครื่องครัว ตุ๊กตาหมี ตุ๊กตาบาร์บี้ ตุ๊กตากระต่าย ตุ๊กตาเด็กทารก ตุ๊กตาแมว ตุ๊กตาลิง ชุดห้องนอนของเด็กหญิง ชุดโต๊ะแต่งหน้า ตุ๊กตานก ตุ๊กตายีราฟ ชุดนางพยาบาล หุ่นยนต์ เซรามูน ไมโครโฟน ตุ๊กตามิกกี้เมาท์ ตุ๊กตาเป็ด ลิปสติค และนาฬิกาผูกข้อมือลายตุ๊กตา

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยนำของเล่นจริงซึ่งประกอบด้วยของเล่นที่แสดงความเป็นชาย จำนวน 20 ชิ้น และของเล่นที่แสดงความเป็นหญิง จำนวน 20 ชิ้น มาให้อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบดูว่า ของเล่นนั้นเหมาะสมกับเด็กชายและเด็กหญิงหรือไม่ก่อนที่ผู้วิจัยจะนำมาวาดเป็นรูปภาพของเล่น หลังจากนั้นนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นกลับมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องของรูปภาพอีกครั้ง ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือทั้งหมดไปหาค่าความตรง(validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (ในภาคผนวก ก.) จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ตลอดจนข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงโดยผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ใน 3 ท่าน ยอมรับเครื่องมือที่ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจึงสามารถนำเอามาใช้ได้ จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตามหัวข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. นำเครื่องมือในข้อ 2 ไปทดลองใช้ โดยทำการศึกษานำร่อง (pilot study) กับเด็กนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 5 โรงเรียนอนุบาลจิตรมณี ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมปานกลางเช่นเดียวกับโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการทดลองกับนักเรียนชายที่มีอายุ 5 ปี เป็นลูกคนเดียวของครอบครัว และเป็นครอบครัวเดี่ยว จำนวน 45 คน เพื่อตรวจสอบว่าเด็กเข้าใจภาพวาดของเล่นหรือไม่ ภาพวาดของเล่นเหล่านี้เหมาะสมกับเด็กหรือไม่ และเพื่อเป็นการรวบรวมคำตอบที่จะนำมาใช้ในการให้คะแนน วิธีการคือ ผู้วิจัยแสดงภาพวาดของเล่นให้เด็กดู และให้เด็กเลือกภาพวาดของเล่นที่ตนชอบเล่นโดยผู้วิจัยใช้คำตอบของเด็กเหล่านี้นำมาแก้ไขปรับปรุง

เครื่องมือและดำเนินงานวิจัยให้เหมาะสมยิ่งขึ้นผู้วิจัยใช้เวลาทดสอบเด็กโดยเฉลี่ยจะใช้เวลาอยู่ในช่วงระหว่าง 15-30 นาทีต่อคน

3. ผู้วิจัยหาค่าความเที่ยง (reliability) โดยทำการทดสอบซ้ำ (test-retest method) หลังจากการทดสอบครั้งแรกเป็นเวลา 1 สัปดาห์ หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการทดสอบซ้ำอีกครั้งเพื่อที่ผู้วิจัยจะได้หาค่าสัมประสิทธิ์ของความคงที่(coefficient of stability) โดยทำการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ระหว่างคะแนนทดสอบครั้งที่ 1 กับคะแนนทดสอบครั้งที่ 2

ค่าที่ได้จากการคำนวณค่าความเที่ยงแบบทดสอบซ้ำ (test-retest reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงของการวัดเท่ากับ 0.85

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดสอบกับผู้ช่วยวิจัย1คน โดยที่ผู้ช่วยวิจัยจะเรียกเด็กแต่ละคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและนำเด็กมาส่งที่ห้องทดลอง หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการทดสอบเด็กสองต่อสองในห้องที่เงียบสงบของโรงเรียนที่จัดให้ โดยจะให้เด็กนั่งตรงข้ามกับผู้วิจัย ขั้นตอนต่าง ๆ มีดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรอง (ในภาคผนวก ข.) จากคณบดีคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อชี้แจงรายละเอียดและขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่โรงเรียนทั้ง 4 แห่ง

2. ผู้วิจัยสำรวจข้อมูลจากทะเบียนประวัตินักเรียนเพื่อคัดลอกรายชื่อของนักเรียนเพศชายที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างอายุ 5 ปี เป็นบุตรคนเดียวของครอบครัวและเป็นครอบครัวเดี่ยว ซึ่งผู้วิจัยได้ข้อมูลเพิ่มเติมจากการซักถามบิดาหรือมารดาของเด็กขณะมารอรับเด็กที่โรงเรียน

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเกี่ยวกับมาตรวัดบทบาททางเพศของฉันทจิต จริยจรูญโรจน์ (2541) ให้กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองของเด็กชายในระดับอนุบาล 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอายุ 5 ปี โดยผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถามและอธิบายแบบสอบถามให้กับผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง โดยบิดาของเด็กกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามมาตรวัดบทบาททางเพศ โดยมีข้อกระทงที่วัดลักษณะความเป็นชาย 12 ข้อ ข้อกระทงที่วัดลักษณะความเป็นหญิง 12 ข้อ และข้อกระทงที่วัดความเป็นกลาง 12 ข้อ จากนั้นผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามมาคิดคะแนนโดยใช้เกณฑ์มัธยฐานของ

คะแนนบทบาททางเพศของ ฉันทจิต จริยจรูญโรจน์ (2541) กล่าวคือ ค่ามัธยฐานของคะแนนความเป็นชายมีค่าเท่ากับ 59 และค่ามัธยฐานของคะแนนความเป็นหญิงมีค่าเท่ากับ 44 หลังจากนั้นผู้วิจัยนำคะแนนของแต่ละคนมาเทียบกับค่ามัธยฐาน โดยใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มจากมัธยฐาน (median split technique) ดังนี้

1. พ่อที่มีคะแนนความเป็นชายมากกว่า 59 และมีคะแนนความเป็นหญิงมากกว่า 44 แสดงว่ามีบทบาททางเพศเป็นแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงทั้งคู่

2. พ่อที่มีคะแนนความเป็นชายมากกว่า 59 และมีคะแนนเป็นหญิงน้อยกว่า 44 แสดงว่ามีบทบาททางเพศแบบความเป็นชาย

3. พ่อที่มีคะแนนความเป็นชายน้อยกว่า 59 และมีคะแนนความเป็นหญิงมากกว่า 44 แสดงว่ามีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิง

เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างของลูกชายกับพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกันเรียบร้อยแล้ว จากนั้นผู้วิจัยใช้แบบสอบถามการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกโดยการสัมภาษณ์ลูกชาย ถ้ามีปฏิสัมพันธ์กันในทางบวกจึงนำคู่ของลูกชายกับพ่อมาเข้ากลุ่มทดลอง โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ตั้งแต่ 80 % หรือคิดจากคะแนน 8 ใน 10 ของคะแนนคำตอบ จึงถือว่าพ่อกับลูกชายมีปฏิสัมพันธ์กันในทางบวก ต่อจากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลากให้ได้กลุ่มตัวอย่างลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน 36 คู่ ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตามบทบาททางเพศของพ่อตามข้างต้นที่กล่าวมาแล้ว รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 108 คู่

ขั้นที่ 2 ขั้นก่อนดำเนินการทดลองประมาณ 1 สัปดาห์

ผู้วิจัยเข้าไปสร้างความคุ้นเคยกับเด็กกลุ่มตัวอย่างก่อนโดยการพูดคุยและจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กกลุ่มตัวอย่างตอบคำถามได้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด กิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดขึ้น เช่น กิจกรรมร้องเพลง และกิจกรรมเล่านิทาน

ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการทดลอง มีวิธีการทดลอง ดังต่อไปนี้

1. ผู้ช่วยวิจัยนำเด็กเข้ามาในห้องทดลองที่จัดไว้ทีละคน จากนั้นผู้วิจัยจะแนะนำตัวทำความรู้จักกับเด็ก แล้วให้เด็กแนะนำตัวเองอีกครั้ง และผู้วิจัยบอกกับเด็กว่า "วันนี้พี่มีเกมภาพวาดของเล่นมากมายมาให้น้อง ๆ เลือกเล่นกันนะคะ"

2. ผู้วิจัยแสดงภาพวาดของเล่นสีขาวดำให้เด็กดูทีละชุด ซึ่งมีภาพวาดของเล่นทั้งหมด 40 ชิ้น โดยแบ่งเป็น 10 ชุด ซึ่งแต่ละชุดจะมีภาพวาดของเล่น 4 ภาพ โดยแบ่งเป็นภาพวาดของเล่นที่แสดงความเป็นชาย 2 ชิ้น และภาพวาดของเล่นที่แสดงความเป็นหญิง 2 ชิ้น

3. ขณะที่ผู้วิจัยแสดงภาพวาดของเล่นให้เด็กดูทีละชุด ผู้วิจัยจะบอกกับเด็กว่าภาพนี้คืออะไร เช่น ชุดหนึ่งมีภาพวาดของเล่น 4 ชิ้น ภาพวาดของเล่นที่บ่งบอกความเป็นชาย 2 ชิ้น เช่น รถยนต์ รถถัง ภาพวาดของเล่นที่บ่งบอกความเป็นหญิง 2 ชิ้น เช่น ตุ๊กตาหมี ตุ๊กตานก

ผู้วิจัยหยิบภาพวาดของเล่นชุดที่ 1 ที่กล่าวมาข้างต้นให้เด็กดูทีละใบ โดยหยิบใบแรกมาและบอกกับเด็กว่า "ภาพนี้คือรูปรถยนต์นะคะ" ผู้วิจัยจะบอกจนครบทั้งหมด 4 ภาพ

4. หลังจากนั้นผู้วิจัยบอกเด็กว่า "จากภาพวาดของเล่นที่น้องเห็นพี่ให้น้องเลือกของเล่นที่ชอบเล่นจากภาพได้ 2 ภาพค่ะ" และให้เด็กชี้ภาพวาดของเล่น ผู้วิจัยจะให้เวลาในการตัดสินใจ 5-10 นาที ถ้าเด็กไม่ตอบผู้วิจัยจะใช้คำถามเดิมถามซ้ำ และถ้าเด็กไม่ตอบอีกผู้วิจัยจะแสดงภาพวาดของเล่นชุดใหม่กับเด็กและถามคำถามเดิม ถ้าภาพวาดของเล่นชุดไหนเด็กไม่ตอบเมื่อผู้วิจัยได้ซักถาม 2 ครั้ง ถือว่าภาพชุดนั้นไม่ได้คะแนน

5. ผู้วิจัยทำการทดลองเหมือนข้อ 3 และ 4 โดยการแสดงชุดภาพวาดของเล่นในเด็กแต่ละคน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสุ่มโดยการจับฉลาก ดังนี้

ขั้นแรก นำภาพวาดของเล่นที่แสดงความเป็นชาย 20 ภาพ มาเขียนตัวเลข 1-20 หลังภาพ และภาพวาดของเล่นที่แสดงความเป็นหญิง 20 ภาพ มาเขียนตัวเลขเช่นเดียวกัน หลังจากนั้นจับฉลากของเล่นที่แสดงความเป็นชายและหญิงในแต่ละชุดเพื่อให้ได้ภาพวาดของเล่นที่แสดงความเป็นชาย 2 ชิ้น และภาพวาดของเล่นที่แสดงความเป็นหญิง 2 ชิ้น ในแต่ละชุด เช่น

M_8	M_{20}
F_1	F_{16}

ชุดที่ 1

F_2	M_1
M_5	F_4

ชุดที่ 2

ผู้วิจัยทำการสุ่มจนครบ 10 ชุด ซึ่งภาพวาดของเล่น 10 ชุด ของแบบทดสอบการเลือกของเล่น มีดังนี้

ชุดภาพที่	ภาพวาดของเล่น			
1	หุ่นยนต์เทอร์โบเรนเจอร์	ฟุตบอล	ตุ๊กตากระต่าย	ชุดเครื่องครัว
2	ลิปสติค	โทรศัพท์	หนังสติ๊ก	รถตักดิน (รถแม็คโคร)
3	ตุ๊กตามิกกี้เมาท์	มีดดาบ	รถตุ๊กตุ๊ก	ชุดนางพยาบาล
4	รถไฟ	ตุ๊กตาหมี	นาฬิกาผูกข้อมือลายตุ๊กตา	ว่าว
5	ตุ๊กตาบาร์บี้	รถบรรทุก	ตุ๊กตาเป็ด	รถยนต์
6	รถถัง	ชุดห้องนอนของเด็กหญิง	หน้ากาก	ตุ๊กตาแมว
7	ตุ๊กตาช้าง	ตุ๊กตาเด็กทารก	จานบิน	รถดับเพลิง
8	ปืนสั้น	เครื่องบิน	ชุดโต๊ะแต่งหน้า	ตุ๊กตายีราฟ
9	รถตำรวจ	ตุ๊กตานก	ตุ๊กตาลิง	เรือใบ
10	ไมโครโฟน	รถมอเตอร์ไซด์	ตุ๊กตาเซรามูน	ตุ๊กตาทหาร

ขั้นที่สอง เมื่อทำการสุ่มชุดภาพวาดของเล่น 10 ชุดแล้ว จากนั้นผู้วิจัยจึงทำการสุ่มจับฉลากในการนำเสนอชุดภาพวาดของเล่นในเด็กแต่ละคนดูจนครบทั้งหมดและบันทึกการเลือกของเล่นในเด็กแต่ละคน เพื่อนำมาคิดคะแนน

ตัวอย่าง การนำเสนอชุดภาพวาดของเล่นในกลุ่มตัวอย่างลูกชายแต่ละคน ดังนี้

ลำดับที่	ชุดภาพวาดของเล่น									
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	10	5	3	2	1	6	9	8	7	4
3	3	8	4	2	5	7	9	1	10	6
4	10	7	6	3	4	2	5	9	8	1
5	2	10	9	4	3	1	7	5	6	8
6	7	4	8	9	1	10	5	2	3	6
7	8	2	10	9	3	7	5	1	6	4
8	5	4	3	2	10	9	7	1	8	6
9	4	10	5	8	9	2	7	1	3	6
10	9	4	7	6	10	3	5	2	1	8

6. เมื่อผู้วิจัยทำการทดลองจนเสร็จทุกขั้นตอนแล้ว ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณเด็กและผู้วิจัยแจกดินสอและยางลบให้กับเด็ก

7. ผู้วิจัยนำคำตอบของเด็กแต่ละคนมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำคะแนนไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติ

เกณฑ์การให้คะแนน

ถ้าเด็กเลือกภาพวาดของเล่นที่แสดงความเป็นชาย (masculine sex-type toys) ให้คะแนน ซึ่งคะแนนเต็ม 20 คะแนน มีทั้งหมด 10 ชุด และในแต่ละชุดมีภาพวาดของเล่นที่แสดงความเป็นชาย 2 ภาพ ซึ่งแต่ละภาพมีคะแนน 1 คะแนน

ของเล่นที่แสดงความเป็นหญิงไม่มีคะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนการเลือกของเล่นที่แสดงความเป็นชาย

2. วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way anova) คือ บทบาททางเพศของพ่อที่ต่างกัน ตัวแปรตาม คือ คะแนนการเลือกของเล่นที่แสดงความเป็นชาย เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทำการทดสอบภายหลังด้วยสถิติทดสอบของ Tukey โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC^{+}

การนำเสนอข้อมูล

1. แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากการเลือกของเล่นที่แสดงความเป็นชายในกลุ่มลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศแตกต่างกัน โดยนำเสนอในรูปตาราง

2. แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของการเลือกของเล่นที่แสดงความเป็นชายของลูกชายในกลุ่มพ่อที่มีบทบาททางเพศแตกต่างกัน โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวโดยนำเสนอในรูปตาราง